

Του Κώστα Λεγάκη*

Από την ημέρα που τέθηκε το ζήτημα μιας «κυβέρνησης της Αριστεράς», με ταλανίζει το, εσωτερικό, ερώτημα: Τι ακριβώς είναι μια «κυβέρνηση της Αριστεράς»; Και πόσο αριστερή μπορεί να είναι μια τέτοια κυβέρνηση;

Ξεκαθαρίζω εξ αρχής ότι ποτέ δεν πίστεψα πως ο κόσμος μπορεί να αλλάξει με εκλογές. Βελτιώσεις μπορεί να γίνουν, ουσιώδεις αλλαγές όμως που θα φέρουν τα πάνω κάτω στην κοινωνική συγκρότηση, όχι. Παρ' όλα αυτά, από μια πολιτική διαστροφή και από μια άποψη που λέει ότι εφόσον έχουμε αστική δημοκρατία πρέπει να απαιτούμε και να κάνουμε το παν ώστε να λειτουργεί (έστω αυτή που δεν μας αρέσει – έστω μέχρι να την καταργήσουμε!), ψηφίζω. Και (ίσως να είναι περιττή η διευκρίνιση) ψηφίζω πάντα κάποια Αριστερά. Ο καιρός πέρασε και ήρθε το πλήρωμα του χρόνου μια κάποια Αριστερά να γίνει κυβέρνηση. Και είναι σίγουρο ότι αυτή η αριστερή κυβέρνηση θα κάνει πράγματα που θα ανακουφίσουν, θα πάρει φιλολαϊκά μέτρα, θα εκδημοκρατίσει κάποιους θεσμούς κ.λπ. Πράγματα άμεσης προτεραιότητας και διόλου ευκαταφρόνητα, που όμως δεν φτάνουν. Και που μπορεί, ανά πάσα στιγμή, σε κάποια άλλη τούμπα της Ιστορίας, να παρθούν πίσω, όπως ήδη έγινε με τόσες και τόσες κατακτήσεις.

Τι είναι αυτό λοιπόν που θα κάνει μια «κυβέρνηση της Αριστεράς» να είναι πράγματι αριστερή;

Απαντώ χωρίς περιστροφές: Η άρνηση του εαυτού της. Η αυτοακύρωσή της. Η μεταβίβαση «εξουσίας» στους αποκάτω. Το να αφήνει όλο και περισσότερο χώρο στην αυτοοργάνωση των ανθρώπων σε όλα τα επίπεδα. Στην εργασία, στην παιδεία, στην υγεία, στην ασφάλιση, στις γειτονιές, παντού. Να αποσύρεται μέρα με τη μέρα και να οδηγήσει το κράτος σε μααρασμό, όχι για χατίρι των ιδιωτικών κεφαλαίων, αλλά προς όφελος της κοινωνίας, με την κοινωνία να αποφασίζει και να διαχειρίζεται ό,τι την αφορά.

Ταυτόχρονα η πολιτική μιας τέτοιας κυβέρνησης θα πρέπει να κινείται εκτός του συστήματος (δεξιού και αριστερού). Και εξηγούμαι: Ποιος θα είναι ο δρόμος για την

επανεκκίνηση της οικονομίας και την επανίδρυση της κοινωνίας; Η «ανάπτυξη», όπως ακούμε εδώ και καιρό από τα στελέχη του κυβερνητικού (πλέον) κόμματος, ή η αποανάπτυξη; Θα συνεχίσουμε δηλαδή, όπως και τα «καλά» χρόνια του καπιταλισμού, να εξαντλούμε τους φυσικούς πόρους, να καταστρέφουμε τα κοινά αγαθά και να αλλοτριώνουμε ανθρώπινες ζωές μέσω της κουλτούρας της κατανάλωσης; Ή θα ακολουθηθεί μια άλλου τύπου διαδικασία, η οποία θα προτάσσει τα κοινωνικά αγαθά απέναντι στη λογική της ιδιοκτησίας και της αλόγιστης κατανάλωσης, θα υπερασπίζεται τον ελεύθερο χρόνο σε αντίθεση με την ψυχαναγκαστική εργασία και την εμπορευματοποίηση των διαπροσωπικών σχέσεων, θα διεκδικεί τα πρωτεία του τοπικού έναντι του παγκόσμιου;

Τα άμεσα μέτρα ανακούφισης, οι αυξήσεις στους μισθούς και στις συντάξεις, είναι αναγκαία, αλλά δεν αρκούν. Η διαρκής οικονομική μεγέθυνση και η επιστροφή στην «πρότερη κατάσταση» δεν μπορεί να αποτελεί απάντηση. Ούτε η λύση μπορεί να είναι η αφομοίωση και ο στραγγαλισμός –διά του κρατικού εναγκαλισμού– των αυτόνομων και αυτοδιαχειριστικών εγχειρημάτων, στην προσπάθεια να επιτευχθούν πράγματα από τα πάνω που όμως, εκ προοιμίου, πρέπει να γίνονται από τα κάτω.

Διέξοδος, απάντηση και παρακαταθήκη για το μέλλον (ένα στέρεο θεμέλιο που δεν θα μπορεί εύκολα να ανατραπεί) αποτελεί ο δρόμος της αποανάπτυξης, η οποία συνδέεται στενά με την, όλο και πιο διευρυνόμενη, άμεση δημοκρατία, με την αυτοδιαχείριση στην εργασία και στα κοινά (commons) και με την αυτονομία και αυτοδιεύθυνση των ανθρώπινων κοινοτήτων.

Τα κοινωνικά κινήματα, τα εγχειρήματα εργασιακής αυτοδιαχείρισης και τα κινήματα για τα κοινά δεν ζητούν από την κυβέρνηση να «δώσει», αλλά απαιτούν να «αφήσει». Να αφήσει όλο εκείνο τον χώρο που χρειάζονται για να αναπνεύσουν ελεύθερα και να ανθήσουν. Για να γίνει υπόθεση των ίδιων η απελευθέρωσή τους και όχι να είναι προϊόν κυβερνητικής παροχής.

Βλέπω ήδη τα ειρωνικά χαμόγελα πολλών συντρόφων **για την αφέλειά μου να απευθύνομαι σε μια κυβέρνηση (έστω της Αριστεράς) για πράγματα που ανήκουν στη δικαιοδοσία μιας επανάστασης**, που δεν διεκδικούνται αλλά επιβάλλονται από την εξεγερτική δύναμη των καταπιεσμένων.

Ομως, από τη βερμπαλιστική και άγονη κριτική προτιμώ τη δημιουργική και γόνιμη παρέμβαση. Και, πού ξέρετε; Μπορεί να τα λέω στη νύφη για να τ' ακούει η πεθερά.

* μέλος συνεργατικού εγχειρήματος

Πηγή: efsyn.gr